

Figura 1.6. Proiecțiile centrale ale nervului vestibular, explicând simptomele din sindromul vestibular acut: vertij (cortex), nistagmus și oscilopsie (nervi oculomotori, tulburări de echilibru (tractul vestibulospinal) și simptome autonome. RVO: reflex vestibulo-ocular.

- Există o incidență crescută a tulburărilor auditive ipsilaterale asociate labirintiteilor, patologiei osului temporal și trunchiului cerebral extra-axial.
- Se observă o raritate a tulburărilor auditive evidente clinic în patologii vestibulare centrale. Aceasta se datorează nu numai separării căilor vestibulare de cele cohleare la nivelul SNC, dar și la nivelul încrucișărilor multiple și reprezentării bilaterale ale căilor auditive centrale.

Amintiți-vă din anatomie că trunchiul cerebral este o structură mică ce cuprinde multiplicitatea nucleilor vitali și căi nervoase. Și totuși, în ciuda acestui conglomerat de structuri, reprezentarea vestibulară este destul de vastă (indicând fără îndoială greutatea evoluționară pusă pe funcția de echilibru). Din aceste motive, aproape orice structură din trunchiul cerebral este „vecină” sistemului vestibular central, aceasta explicând de ce simptomele și semnele vestibulare sunt atât de frecvente în leziunile de trunchi cerebral. În apropierea căilor vestibulare se află nervii cranieni, responsabili de apariția simptomelor precum diplopie (III, IV, VI), parestezii faciale (V) sau paraliză facială (VII), tulburări de deglutiție sau vorbire (IX, X) (**Figura 1.7**). Interacțiunea funcțională puternică dintre sistemul vestibular și cel cerebelar explică prezența vertijului în leziunile cerebelare. Reciproc, frecvent se întâlnește ataxia cerebelară în leziunile vestibulare centrale, ca urmare a apropierii anatomice dintre structurile vestibulare și cei trei pedunculi cerebelari.

- Simptomele de căi lungi precum hemianestezia și hemipareza sunt mai puțin frecvente în tulburările vestibulare centrale decât în cele care implică cerebelul/nervii cranieni. Aceasta se datorează localizării ventrale (anterioare) a căilor cor-

tico-spinale (piramidale) și somatosenzitive (lemniscul medial), în timp ce căile vestibulare se regăsesc la nivelul tegmentului dorsal al trunchiului cerebral, spre ventriculul IV (**Figura 1.7**).

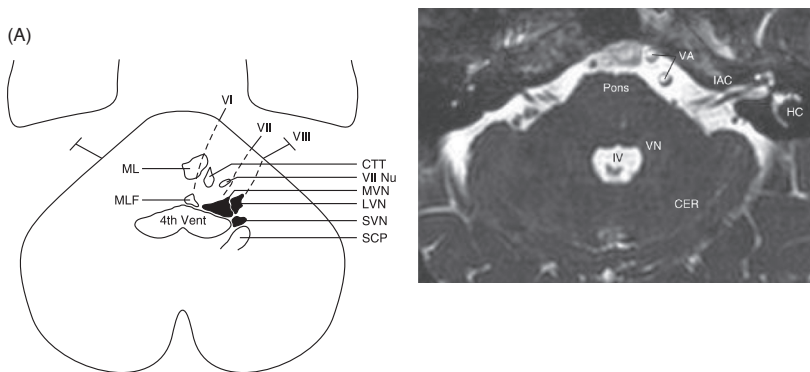

Figura 1.7. „Vecini” vestibulari la nivelul trunchiului cerebral (nivel pontin inferior). A: Nucleii vestibulari (VN) lateral (L), medial (M) și superior (S) la baza celui de-al patrulea ventricul. Nervul șase (VI) și fasciculul longitudinal medial (FML) sunt responsabile de apariția simptomelor vizuale, precum diplopia. Nervul VII (VII) și cinci (neilustrat), sunt responsabile de pareza și amorțeala facială. Implicarea tractului tegmental central (CTT) și a pedunculului cerebelar superior (SCP) poate duce la ataxie. Lemniscul medial (ML) propagă stimulii somatosenzitivi contralaterali, dând naștere simptomelor precum parestezii sau amorțeală (modificat după Lopez et al., 1992). B: RMN la nivelul trunchiului cerebral corespunzător imaginii A (secvență CISS). Printre structurile relevante se numără canalul auditiv intern (IAC), care conține nervul vestibulo-cochlear și facial, arterele vertebrale (VA), canalul orizontal (HC), nucleii vestibulari (VN), cerebelul (CER) și ventriculul patru (IV).

La nivel cortical se dezbate dacă există arii vestibulare exclusive, spre deosebire de ariile multisenzitive implicate în orientarea spațială, ceea ce poate explica raritatea vertijului în leziunile corticale. Vertijul rotator poate fi provocat de stimularea electrică sau leziuni la nivelul cortexului insular, uneori denumit cortex vestibular parieto-insular (PIVC).

MIȘCĂRILE OCULARE

Rezumat

- Vorbim despre două tipuri de mișcări oculare:
 - privire stabilă (mișcări de fază lentă): RVO (reflex vestibulo-ocular) și mișcarea mușchilor netezi;
 - privire transferabilă (mișcări de fază rapidă): sacade și faze rapide de nistagmus
- Rolul RVO este de a stabili ochii în spațiu în timpul mișcării capului. Suspectați alterarea reflexului vestibulo-ocular dacă privirea devine încețoșată în timpul mișcării capului.